

LAXENS OLIKA NAMN

När fick Du en halaising senast?

Laxen förekommer i vapen och sigill från många västkustkommuner. Hur många namn någon eller något har kan vara ett mått på hur viktig denna företeelse är för folket. Eskimåerna och samerna har många namn för snö. Hallänningarna och andra har många namn för lax. Laxen är hallands landskapsdjur och har många olika benämningar, vilket visar dess historiskt viktiga betydelse. ”Kärt barn har många namn” Nedan följer 25 olika namn för lax, vilket är ett axplock av alla de benämningar som förekommer på hallands landskapsdjur.

Is-lönnen	Den första vårlaxen (mars-april)
Råg-lönnen	Återvänder till barndomsälven i slutet av april
Havre-lönnen	I mitten av maj
Korn-lönnen	I slutet av maj
Halaisingen	Smålaxen vid midsommar (Lagan)
Börling	Smålaxen vid midsommar (Ätran)
Laxkalv	Smålax (Mörrumsån)
Grilse	Smålaxen vid midsommar
Svel	Benämning på börling i Norge (Trondheim)
Svidder	Benämning på börling i Norge (Stavanger)
Besa	Utlekt lax som vandrar nedströms på våren (Ätran)
Grålox	Utlekt lax (Viskan) kan också betyda öring (Mjörn)
Hösting	Utlekt lax (Viskan)
Hålstav	Utlekt lax (Lagan)
Vraklax	Utlekt lax (allmänt)
Överståndare	Utlekt lax i ån året efter leken
Blanklax	Nystigen lax från havet
Lusad lax	Benämning på nystigen lax med havslöss till skillnad från lax i ån med karplöss (sötvattenslus)
Dansklax	Felvandrande lax i Ätran som kommer från danska utsättningar av lax vid Mön och Bornholm
Norsklax	Felvandrande lax i Ätran som kommer från norska utsättningar av kasseodlad lax i havet
Färgad lax	Lax som stått en tid i älven och fått färg (grå, gul, brun, röd)
Smolt	Laxunge 1-3 somrar gammal som skall vandra ut i havet
Parr	Laxunge som ej är utvandningsfärdig (årsunge)
Stirr	Laxunge som har stirrfläckar och ej är utvandningsfärdig
Gulesäcksyngel	Laxyngel som är nykläckt
Ögonpunktad rom	Laxrom som befruktats och skall kläckas
Hybridlax	Korsning mellan lax och öring
Laxöring	Benämning på havsöring, insjööring eller bäcköring

Text: Ingemar Alenäs
Kommunekolog